

VERENIGINGSVERSLAGEN

NEDERLANDS TANDHEELKUNDIG GENOOTSCHAP

Bovengenoemde vereniging heeft op 14 maart jl. haar voorjaarsvergadering gehouden te Oss, alwaar het genootschap de gastvrijheid mocht genieten van de N.V. Organon.

In zijn welkomstrede in de gehoorzaal gaf Dr. J. E v e r s e als gastheer een schets van de wetenschappelijke karakteristiek van het bedrijf, hetwelk door zijn uitgebreide staf van researchwerkers in verhouding tot het totaal daarin werkzame personen niet alleen arbeidsintensief maar vooral ook loonintensief is. Daarbij speelt het risico-element bij de vervaardiging der preparaten een belangrijke rol: bij de bouw en bereidingswijze, welke uitgebreide en kostbare installaties vereisen, moet men bedacht zijn op de eventualiteit dat een eenvoudiger procédé wordt gevonden dan wel dat een uit dierlijke grondstof door extracten gewonnen hormonaal bestanddeel langs minder omslachtige weg synthetisch kan worden verkregen.

Bij de rondleiding werd uiteraard niet voorbijgegaan aan de dierenstallen, waar naast grotere proefdieren duizenden witte muizen en ratten dienstbaar worden gemaakt aan onderzoek en biologische ijking van de daarvoor in aanmerking komende hormoon-preparaten.

Een en ander liet niet na de deelnemers een treffend beeld te geven van de omvangrijke wetenschappelijke onderbouw waarop dit voor ons land unieke bedrijf is opgetrokken en bij voortduring wordt uitgebreid.

Hiervan getuigt ook de bibliotheek, waar meer in het bijzonder alle recente tijdschriftliteratuur, die ook maar enigszins verband houdt met de endocrinologie, is verzameld, wordt bijgehouden en bestudeerd.

Na de lunch, voorgezeten door onze reeds genoemde mentor werd gelegenheid gegeven om onder deskundige leiding een rondgang te maken door het gebouwen-complex. Daarbij werd een indruk verkregen, zowel van de gecompliceerde bedrijfsapparatuur als van de velerlei waarborgen van steriliteit, waarmede de aflevering van de vloeibare, d.w.z. in oplossing gebrachte, gezuiverde eindvorm der onderscheidene preparaten wordt omgeven.

Het wetenschappelijk gedeelte van het programma werd verzorgd door leden van de wetenschappelijke staf. Als eerste spreker trad op de heer H. v a n d e r Z e e over de toepassing van cortison in de tandheelkunde. Spr. begon met aan te sluiten op het stress-begrip, dat door de Canadese onderzoeker S e l y e is ontwikkeld en waarbij een belasting (stress) van het organisme door uiteenlopende prikkels tot reacties aanleiding geeft. Deze culminereren in de z.g. alarm-reactie, als geheel van alle niet specifieke verschijnselen, welke als sterkste uiting van het verdedigings-mechanisme optreden tegenover plotselinge prikkels, waarop het organisme niet is aangepast. Deze „verdediging” gaat uit van de bijnierschors, welke daartoe eerst een stimulans ontvangt vanuit de voorkwab van de hypofyse. Deze prikkel wordt overgebracht door het afscheidings-produkt corticotropin (bij afkorting genaamd ACTH) waarop de bijnierschors reageert met de vorming van corticoiden.

S e l y e neemt aan, dat het stadium van uitputting, hetwelk ontstaat bij over-

schrijding van de fase der adaptatie, leidt tot het ontstaan van aanpassings-ziekten, gevolg van het optreden van een tekort aan productie van corticoïde stoffen dan wel dat deze hormonen grotendeels in beslag worden genomen door de oorspronkelijk aan stress onderworpen weefsels of organen.

Enkele van deze corticoïde stoffen stimuleren het afweer­vermogen van het bindweefsel en verhogen de weerstand tegen ontsteking. Zij ondersteunen het opwerpen van een barrière van bindweefsel om het lichaam tegen uitbreiding te beschermen en een verdere aantasting door de ziekteverwekkende, stress vormende prikkels.

Er zijn talrijke ver­wikkelingen van het stress-probleem die ook op de tandheelkunde betrekking hebben. De werking van de stress en van de „aanpassings”-hormonen op wondgenezing en ontsteking zijn opvallend. Daartoe lenen met name bepaalde aandoeningen van het kaakgewricht zich voor lokale applicatie van cortison, zomede chronische, resistente aandoeningen van het mondslijm­vlies. Spr. behandelde zijn thema aan de hand van de desbetreffende literatuur.

Zijn tweede voordracht had betrekking op de toepassing van vitamine B₁₂ in de tandheelkunde, een stof, die een belangrijke ondersteuning vormt bij de behandeling van de perniciose anemie. Deze tot voor korte levensbedreigende bloedziekte berust naar thans bekend is, op een deficiëntie van deze door bacteriën­werking in het colon gevormde stof, waarvan de „stapelplaats” in de lever zetelt. Van dit uit lever bereide geneesmiddel zijn slechts uiterst geringe hoeveelheden nodig.

Ook hiervan liet de spreker, voor wat de tandheelkundige verschijnselen be­treft, de desbetreffende literatuur de revue passeren.

Als tweede voordrachtgever trad op Dr. A. J. B o u m a n met een verhande­ling over het bijzondere ferment hyalonuridase, dat de eigenschap heeft bindweefsel snel te doordringen. In die hoedanigheid, toegevoegd aan lokale verdovings­vloei­stoffen, bevordert het een vlug intredende en uitgebreide gevoelloosheid met daaraan evenredige subse­quente resorptie van het anestheticum. Een verder voordeel is, dat met minder materiaal kan worden volstaan dan zonder toevoe­ging van hyalonuridase.

Een gezamenlijke maaltijd, waarbij de sprekers als gast mede waren aange­zeten, besloot de leerrijke en interessante bijeenkomst, waarvoor vele leden zich in Oss hadden verzameld.

B.